

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΑΧΡΕΙΑΣΤΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 24 (Ιανουάριος 2007)

Συγγραφέας: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Άρχισε χθες στη Βουλή η συζήτηση για μια ακόμη αναθεώρηση του άρθρου 24, με το ίδιο πάντα πρόσχημα: την προστασία του περιβάλλοντος μέσα από τη θεραπεία των χρονιζόντων προβλημάτων του δασικού χώρου· αλλά και την ίδια στόχευση: τη νομιμοποίηση όλων των καταπατήσεων και λεηλασιών της δημόσιας δασικής γης. Κι επειδή η προηγούμενη αναθεώρηση έμεινε στα χαρτιά, μια και ο αντίστοιχος εκτελεστικός νόμος 3203/2003 δεν βρήκε ούτε σε μία παράγραφο του εφαρμογή, η νέα προσπάθεια επεκτείνεται και στο άρθρο 117, αλλά και στο 100 με την υποκατάσταση του Συμβουλίου της Επικρατείας από Συνταγματικό Δικαστήριο, στις διατάξεις δηλαδή που αποτελούν τα βασικά εμπόδια της στόχευσης.

Πράγματι, υπάρχουν προβλήματα στο δασικό χώρο, πολλά των οποίων μπορεί να προέκυψαν και από τη λανθασμένη ή υπερβολική ερμηνεία των συνταγματικών διατάξεων και της δασικής νομοθεσίας. Τα ερωτήματα όμως που τίθενται είναι, αν γνωρίζουμε τα προβλήματα στο σύνολό τους κι αν μπορούν να αντιμετωπιστούν από τον κοινό νομοθέτη και τη δημόσια διοίκηση. Το πρώτο λοιπόν που έπρεπε τόσα χρόνια να μας απασχολήσει είναι η ακριβής γνώση κάθε προβλήματος. Έπρεπε δηλαδή να γνωρίζουμε:

- Πόσοι είναι και πού βρίσκονται οι διασωθέντες αγροί
- Πόσες είναι οι καταπατημένες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις
 - Πόσες είναι και πού βρίσκονται οι εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών που αντιμετωπίζουν προβλήματα
 - Πόσες αποψιλωθείσες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα μπορούν να αναστραφούν και να κηρυχθούν αναδασωτέες και πόσες δεν μπορούν.

Αυτά και τα υπόλοιπα προβλήματα θα τα γνωρίζαμε αν είχε εφαρμοστεί ο ν. 248/76 για το δασικό κτηματολόγιο ή συντασσόταν το δασολόγιο που προέβλεπε ο ν. 998/79 ή είχε προχωρήσει η σύνταξη των δασικών χαρτών που προβλέπει ο ν. 2664/88 για το εθνικό κτηματολόγιο, δηλαδή αν είχαν καταγραφεί. Και, βέβαια, τότε θα μπορούσαμε να δώσουμε λύσεις στην πλειονότητα των παραπάνω προβλημάτων.

Αν αυτή η αντίληψη είχε εμπεδωθεί στην άσκηση πολιτικής εκ μέρους όλων των κυβερνήσεων από το 1975 μέχρι σήμερα, όπως εξάλλου το ΣτΕ με τη νομολογία του επιμένει, τότε θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε με αναθεώρηση κι αυτά τα προβλήματα, που σκοντάφτουν σε συνταγματικές διατάξεις. Γιατί μόνον τότε μπορεί να ξεκινήσει οποιαδήποτε συζήτηση για αντιμετώπιση καταστάσεων που έχουν γίνει σε βάρος του δασικού περιβάλλοντος από το 1936 και το 1945, που απεικονίστηκε στο σύνολό της για πρώτη φορά η βλαστική κατάσταση της χώρας μας, μέχρι το 1975 που τέθηκε σε ισχύ το σημερινό μας Σύνταγμα και βέβαια μόνο στις περιπτώσεις, όπου η επαναφορά στη δασική μορφή είναι αδύνατη ή που δημιουργεί τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα, ενώ για μετά το 1975 δεν πρέπει να γίνει καμία συζήτηση, πλην της πλήρους αποκατάστασης της δασικής μορφής.

Και, βέβαια, επειδή εξίσου απαραίτητη για το περιβάλλον είναι και η προστασία των γεωργικού χαρακτήρα εδαφών, μόνο με την ολοκλήρωση του εθνικού κτηματολογίου θα μπορούμε να μιλάμε για χωροταξικούς σχεδιασμούς και χρήσεις γης στο πλαίσιο αειφορίας. Αν σ' αυτό το πλαίσιο τεθεί θέμα χαλαρότερης προστασίας, δηλαδή αποχαρακτηρισμού μέρους των υποβαθμισμένων δασικών επιφανειών για χωροταξικούς σκοπούς, τότε και μόνον τότε το συζητάμε.

Οποιαδήποτε δυνατότητα υπάρξει για δημιουργία συμβατών χρήσεων γης σε δασικές εκτάσεις, πριν από την ολοκλήρωση των διαδικασιών του κτηματολογίου, θα χρησιμοποιηθεί σαν παράθυρο για νέες, ακόμη χειρότερες, επεμβάσεις, ενώ παράλληλα θα μετατραπεί σε εργαλείο επιβράβευσης της λεηλασίας του δασικού περιβάλλοντος. Δυστυχώς, όμως, οι κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων έχουν φτάσει σε τέτοιο βαθμό παραλογισμού, που, ενώ δεν εκπληρώνουν τις νομοθετικές τους υποχρεώσεις που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, ομοφωνούν στο σχεδιασμό περιβαλλοντοκτόνων παρεμβάσεων στο Σύνταγμα. Κι αυτό το πνεύμα το εξέφρασαν κατά τον καλύτερο τρόπο οι δύο Πρωθυπουργοί των προηγούμενων κυβερνήσεων:

- Μητσοτάκης, στην προηγούμενη αναθεώρηση του άρθρου 24: « Γιατί πρέπει να έλθουμε και να πούμε ότι θα προστατεύσουμε μια περιοχή την οποία μπορεί να χρησιμοποιήσουμε, όπως νομίζουμε; Θα πρότεινα η προστασία να είναι διαφορετική»· και πιο κάτω: «Υπάρχει κι άλλος παραλογισμός, το περίφημο κριτήριο-τεκμήριο ιδιοκτησίας, στην ουσία ο Έλληνας πολίτης... χάνει την περιουσία του, όταν φυτρώσουν μερικά δένδρα!».

- Σημίτης, σε προεκλογική του ομιλία το 2000: «Δεν μπορούμε να προστατεύουμε επί 25 χρόνια ένα βράχο στο διαόλου τη μάνα και να μην μπορούμε να φτιάξουμε ένα ξενοδοχείο. Δεν γίνεται έτσι ανάπτυξη... Αυτός ο βράχος από του διαόλου τη μάνα πέφτει τώρα και μας πλακώνει...».

Αφού λοιπόν η προηγούμενη αναθεωρησομανία του ΠΑΣΟΚ δεν προχώρησε, έρχεται σήμερα η Ν.Δ. και με την πρότασή της δια στόματος του σημερινού Πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή γίνεται πιο σαφής, στη δική της δασοκτόνα αναθεωρησομανία, σχεδιάζοντας να πετύχει:

- Την άρση της προστασίας 40.000.000 στρεμμ. δασικών εκτάσεων, που αποτελούν το 50% των εδαφών δασικού χαρακτήρα και είναι στην πλειονότητά τους θαμνώδη και υποβαθμισμένα δάση, και τη σύνδεσή τους με το χωροταξικό και τον πολεοδομικό σχεδιασμό.

Μια τέτοια ρύθμιση όχι μόνο αντιβαίνει στην ενιαία προσέγγιση του βασικού οικοσυστήματος, αλλά και θυσιάζει εκτάσεις για πολεοδομικούς σκοπούς, χωρίς να έχει προηγηθεί ο χωροταξικός σχεδιασμός, κάτι που είναι ζητούμενο για τη χώρα μας από το 1950 και ασφαλώς δεν το εμπόδισε η συνταγματική προστασία του δασικού περιβάλλοντος.

Πέραν των τεράστιων επιπτώσεων που θα υπάρξουν στο περιβαλλοντικό ισοζύγιο της χώρας από τον αποχαρακτηρισμό όλων των παραπάνω εκτάσεων, μια τέτοια ρύθμιση θα επιφέρει και την απώλεια τεράστιας δημόσιας περιουσίας, αφού ο δασικός χαρακτήρας αυτών των εκτάσεων αποτελεί το βασικότερο εργαλείο για τη στοιχειοθέτηση του τεκμηρίου κυριότητας του Δημοσίου.

Τη νομιμοποίηση όλων των αυθαιρεσιών και καταπατήσεων σε βάρος των

δασών μέχρι το 1978, που έγινε η πρώτη μετά το Σύνταγμα του 1975 βλαστική απεικόνιση της χώρας. Η ρύθμιση αυτή θα χρυσωθεί με το χάπι της κοινωνικότητας του μέτρου και μπορεί βέβαια να συμπληρωθεί με κάποιο εισπρακτικό μέτρο, αφού οι ευεργετούμενοι καταπατητές και αυθαιρετούντες ίσως κληθούν να καταβάλουν -μετά μεγάλης χαράς- ένα μικρό τίμημα, που βέβαια δεν θα έχει καμία σχέση με το αναμενόμενο όφελος.

Την αχρήστευση της φιλοπεριβαλλοντικής νομολογίας και λειτουργίας του ΣΤΕ μέσα από την υποκατάστασή του από το προτεινόμενο Συνταγματικό Δικαστήριο. Είναι γνωστόν ότι το ΣΤΕ με το Ε' Τμήμα του έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια θεματοφύλακας του δασικού οικοσυστήματος, όχι μόνο με την αναπομπή των περιβαλλοντοκτόνων προεδρικών διαταγμάτων, αλλά κυρίως με τις καίριες αποφάσεις και κρίσεις επί προσφυγών και κυβερνητικών παρεμβάσεων στο φυσικό περιβάλλον της χώρας. Όπως βέβαια είναι γνωστές και οι κατά καιρούς επιθέσεις που έχει υποστεί από την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία.

Το περιβαλλοντικό κίνημα της χώρας μας πρωτοστάτησε στη μάχη κατά της προηγούμενης αναθεώρησης του άρθρου 24. Ας ελπίσουμε ότι και αυτή τη φορά θα αποτελέσει με τις κινητοποιήσεις του την ασπίδα προστασίας του δασικού περιβάλλοντος και της δημόσιας περιουσίας.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» στις 18 Ιανουαρίου 2007, σ. 9.